

Schulz, Anna

Analiza warunków socjalno-bytowych młodych rodzin oraz ich chęć stabilizowania się w Mazowieckich zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku

Notatki Płockie 32/2-131, 45-49

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Analiza warunków socjalno-bytowych młodych rodzin oraz ich chęć stabilizowania się w Mazowieckich Zakładach Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku

W styczniu 1987 r. przeprowadzone zostały przez Zakładowy Ośrodek Kształcenia Informacji i Zarząd Kombinatu ZSMP w zakładzie badania kwestionariuszowe dotyczące warunków startu życiowego i zawodowego młodych pracowników płockiej petrochemii. Efektem końcowym tych badań jest raport *Analiza warunków socjalno-bytowych młodych rodzin oraz ich chęć stabilizowania się w MZRiP*. W raporcie przeanalizowano niektóre sfery życia młodych rodzin i tam gdzie to możliwe porównano z badaniami ogólnopolskimi dotyczącymi spraw socjalno-bytowych.*

Do badania zakwalifikowano 266 ankiet, obejmujących przedstawicieli młodych rodzin do 35 roku życia. Ankieta koncentrowała się wokół następujących spraw: 1. kwestia mieszkaniowa, ocena i szansa zmiany; 2. budżet i ocena sytuacji materialnej, w tym skorzystanie z możliwości kredytu dla młodych małżeństw; 3. opieka nad dzieckiem, formy opieki i oczekiwania; 4. czas wolny i jego wykorzystanie; 5. chęć stabilizowania się w MZRiP.

Raport niniejszy nie rości sobie praw do pełnego przedstawienia i wyczerpującej analizy sytuacji życiowej całej młodzieży w MZRiP. Niemniej jednak powinien być brany pod uwagę przy wytyczaniu celów, udoskonalaniu założeń i metod polityki społecznej oraz w praktyce działalności wszystkich podejmujących decyzje i adresujących swoje działania do młodego pokolenia, a młodych małżeństw i rodzin w szczególności.

Zanim przejdę do prezentacji uzyskanych odpowiedzi — krótko o badanych biorących udział w ankiecie. Przeważali mężczyźni (82% mężczyzn i 18% kobiet), w wieku 26—35 lat, z wykształceniem średnim (ok. 40% a i ZSZ (30%), wykonujący zawód chemika, mechanika, automatyka, ślusarza.

Dla 62% badanych, MZRiP to pierwsze miejsce pracy, dla 22% drugie dla pozostałych osób — kolejne.

1/4 badanych pracuje w kombinacie wraz ze współmałżonkiem. Przeciętny staż pracy w kombinacie badanych osób wynosi 8—15 lat i powyżej.

1. Kwestia mieszkaniowa

Do najpoważniejszych problemów społecznych naszego miasta jak i kraju należy kwestia mieszkaniowa. Kwestia dlatego, że wszędzie tam, gdzie zbudowanie domu przestaje być sprawą własnej, samowystarczalnej aktywności eko-

* praca zbiorowa, niepublikowana nt. *Warunki życia a świadomość społeczna młodej rodziny pracowniczej*.

ZG ZSMP — Centrum Badań Problemów Młodzieży 1986 r.

nomicznej i technicznej rodziny, mamy do czynienia z kwestią mieszkaniową (Kaltenberg — Kwiatkowska 1982). Warto też dodać, że ważność tego problemu wynika z faktu, iż posiadanie godziwego, odpowiedniego mieszkania jest jedną z tych wartości społecznych, do których osiągnięcia ludzie powszechnie dążą, a których brak odczuwają jako sytuację dąpczącyjną, (Szczepański 1980). Polityka mieszkaniowa doczekała się bogatej literatury tematu. Mieszkanie — jako najdroższe dobro trwałego użytku jest zarówno obiektem, jak również instrumentem polityki społecznej. Ujemne aspekty kwestii mieszkaniowej uwiadniają się w niedoborze mieszkań w stosunku do potrzeb, przebudowanie dużej części mieszkań, niskiej jakości znacznej części zasobów mieszkaniowych. Nie wdając się dalej w zagadnienia teoretyczne, pokażemy jak mieszka młode rodziny, pracownicy MZRiP.

- samodzielnie mieszkają 45% respondentów (w kraju 44,4%)
- z rodzicami (teściami) mieszka wspólnie 23% respondentów (w kraju 34,1%)
- wynajmuje pokój, mieszkanie 6% respondentów (w kraju 8,4%)
- w hotelu robotniczym, w mieszkaniu zastępczym 21% respondentów (w kraju 6,0%)
- rodzina, mąż i żona mieszka osobno 5% (w kraju 3,3%)

Wyniki te wskazują, że sytuacja mieszkaniowa młodych zatrudnionych w MZRiP przedstawia się mniej więcej na takim samym poziomie jak w całym kraju. Tyle samo osób posiada samodzielne mieszkania, natomiast mniej osób zamieszkuje wspólnie z rodzicami. Następna kategoria jest również relatywnie lepsza — mniej osób wynajmuje pokój lub mieszkanie, mieszka w hotelu robotniczym lub mieszkaniu zastępczym 5-cio krotnie częściej młody pracownik naszych zakładów niż pozostała młodzież w kraju. Natomiast aż 5% badanych młodych małżeństw mieszka osobno. Spośród młodych małżeństw mieszkających samodzielnie, zajmuje mieszkanie:

- lokatorskie 31% respondentów, podczas gdy w kraju aż 47,3%
- własnościowe 3% respondentów — w kraju 8%
- kwaterunkowe 9% respondentów — w kraju 12,1%
- służbowe 35% respondentów — w kraju 23,5%
- domek jednorodzinny 14% respondentów w kraju 7,7%.

Jeśli chodzi o sposób zamieszkiwania młodych rodzin określamy ze względu na wielkość ro-

dzin (wchodzą tu dzieci na utrzymaniu) ilustruje poniższa tabela:

Badania potwierdziły dużą zależność sposobu zamieszkiwania od czasu trwania związku małżeńskiego tzn. im. małżeństwa mają dłuższy staż, tym częściej dysponują samodzielnym

warunkach wyznacza zakres kwestii mieszkaniowej w mieście. Wyniki te weryfikuje pytanie o to, czy badani zamierzają zmienić swą aktualną sytuację mieszkaniową. Wyniki te są bardzo interesujące. Ukształtowały się następująco:

Sposób zamieszkania	w MZRiP				w kraju			
	wielkość rodziny				wielkość rodziny			
	2 os.	2+1	2+2	2+3	2 os.	2+1	2+2	2+3
Samodzielnie	10,5	20	54,8	14,4	10,3	36,0	42,0	tendencja malejąca
u rodziców	14,2	46,9	30,6	8	23,4	41,7	26,8	
stancja	23	46	23	7,7	22,5	42,0	26,9	
hotel	10,2	49	32,6	10,2	19,1	42,6	30,9	
osobno	25	50	12,5	12,5	38,5	40,1	15	

10⁰/₀ — były te małżeństwa jeszcze bezdzietne (w kraju 11,5⁰/₀)

40⁰/₀ badanych stanowią rodziny o modelu 2+1 (w kraju 32,8⁰/₀)

40⁰/₀ stanowiły rodziny o modelu 2+2 (w kraju 34,52)

10⁰/₀ model 2+3 (w kraju 9,3⁰/₀)

mieszkaniami i rzadziej mieszkają u rodziców, czy wynajmują mieszkanie. (w MZRiP — po 10 latach stażu małżeńskiego około 90⁰/₀ rodzin posiada samodzielne mieszkanie). Aby wyniki te były lepiej postrzegane przez pryzmat zamieszkujących je ludzi należy przedstawić dane obrazujące model badanych młodych rodzin: Interesujących danych dostarcza nam również ocena stanu zajmowanego mieszkania.

Dla potrzeb niniejszego badania stworzony został subiektywny miernik oceny mieszkania, korelujący jego wielkość ze standardem. Z uwagi na niedoskonałość tworzenia obiektywnych wyróżników w tej materii, respondenci sami klasyfikowali swoje mieszkania do jednej z 9-ciu klas. Od klasy I — „duży metraż, wysoki standard, widna kuchnia, osobno łazienka i WC, wszystkie sieci infrastruktury: gaz, co, woda, elektryczność itp., przynajmniej 3 pokoje., (po klasę IX” mały metraż) o niskim standardzie, np. brak kuchni wnęka, brak łazienki, wc, podstawowych sieci infrastruktury, zły stan techniczny itp.”.

Z uwagi na charakter miernika, (subiektywna ocena dokonywana przez respondentów), można podważać uzyskane efekty niemniej jednak warto się nad nimi zastanowić. Jeśli przyjąć, że klasy I, II i IV oznaczają raczej wysoki poziom sytuacji mieszkaniowej — to ponad połowa młodych mieszka w dobrych warunkach. Jest to stosunkowo pozytywny obraz sytuacji mieszkaniowej młodych rodzin. Ale nie wolno też zapominać, że 27,3⁰/₀ rodzin mieszka w trudnych warunkach podczas gdy w kraju tylko 13⁰/₀ suma klas VI, VIII i IX. Ten dość wysoki procent osób mieszkających w trudnych

Uzyskano w ten sposób następujące dane:

Klasa	Metraż	Standard	Wyniki w liczbowych odp.
1	2	3	4
I	duży	wysoki	17,6 ⁰ / ₀
II	duży	średni	11,3 ⁰ / ₀
III	duży	niski	2,3 ⁰ / ₀
IV	średni	wysoki	27,3 ⁰ / ₀
V	średni	średni	10,7 ⁰ / ₀
VI	średni	niski	7,4 ⁰ / ₀
VII	mały	wysoki	7,0 ⁰ / ₀
VIII	mały	średni	8,0 ⁰ / ₀
IX	mały	niski	12,9 ⁰ / ₀

- zamierzamy zdecydowanie poprawić swoją sytuację mieszkaniową 56,6⁰/₀
- być może w przyszłości poprawimy swoją sytuację mieszkaniową 18,7⁰/₀
- nie, aktualne mieszkanie traktujemy jako docelowe 9,1⁰/₀
- trudno powiedzieć, brak odpowiedzi 10⁰/₀

Prawie 60⁰/₀ pragnie poprawić swoją sytuację mieszkaniową — jest duży odsetek. Fakt otrzymania mieszkania nie zawsze rozwiązuje w sposób ostateczny sytuację mieszkaniową rodziny. Badania wykazują że otrzymane mieszkania nie zawsze są dostosowane do rozwiniętych już liczebnie rodzin i wzrostu liczebnego dzieci. W rezultacie, część rodzin zmuszona jest do ponownego podjęcia starań o mieszkanie większe. Zastanawia jednak fakt, iż tylko 9⁰/₀ młodych rodzin traktuje swe mieszkanie jako docelowe, podczas gdy 17,6⁰/₀ uważa, że ma mieszkanie o dużym metrażu i dużym standardzie (I klasa). Ta rozpiętość nasuwa pytanie, czego jest ono efektem: braku logiki i konsekwencji w wypowiedziach respondentów? czy też rosnące aspiracje i oczekiwania młodych, większa niż na to pozwala obecna sytuacja gospodarcza kraju.

Skoro tyle osób zamierza poprawić swoją sytuację, to niezbędne staje się pytanie i sposób tej poprawy. Dominują, jak w całym kraju, sposoby pasywne: książeczkę mieszkaniową posiada 31% osób, 42% oczekuje przydziału mieszkania spółdzielczego. Okres oczekiwania jest dość długi (20% rodzin oczekuje na mieszkanie 9—13 lat).

Dość dużą popularnością cieszy się wśród młodych rodzin budowa własnego domu jednorodzinnego. Optuje za tym rozwiązaniem 6% respondentów, podczas gdy w kraju 4,4%. Innym aktywnym sposobem poprawy sytuacji mieszkaniowej jest adaptacja pomieszczeń niemieszkalnych — wybiera tę możliwość tylko 2% osób budowa mieszkania w ramach małej młodzieżowej spółdzielni mieszkaniowej 8%. Te 8% to dość duży odsetek w porównaniu z pozostałą młodzieżą w kraju (3,8%). 5% respondentów uczestniczy w systemie patronackim. Co natomiast preferują młodzi ludzie?

- wystąpienie do władz terenowych lub zakładu pracy o przydział mieszkania — 15%
- zamiana mieszkania — 11%
- remont aktualnego mieszkania — 9%

Rozkład wyników nie sumuje się do 100% co świadczy o tym, iż badani dążyli do zmiany swojej sytuacji mieszkaniowej z uwzględnieniem kilku sposobów np. książeczka mieszkaniowa i budowa domu itp.

Okazuje się więc, że podobnie jak i w reszcie kraju, młodzi ludzie wcale nie akceptują tak mocno akcentowanych w polityce propagandowej sposobów poprawy sytuacji mieszkaniowej, (budowy patronackie, adaptacja strychów). Natomiast sposób często preferowany (zamiana), ma istotne komplikacje natury fiskalnej.

2. Poziom życia

Aby wyniki te były bardziej zrozumiałe, przyjrzyjmy się kolejnym pytaniom, które dotyczą spraw związanych z budżetem i poziomem życia młodych rodzin pracowniczych. Suma składająca się na miesięczny budżet rodziny (tj. zarobki męża i żony plus wszelkie inne dochody), kształtuje się bardzo różnie w różnych rodzinach. Są rodziny których budżet domowy wynosi 12—20 tysięcy miesięcznie i takie rodziny których budżet kształtuje się w granicach 41—50 tysięcy złotych i powyżej, miesięczny budżet rodziny w wysokości:

12 000—16 000 zł	— posiada	3%	respondentów
17 000—20 000 zł	— „—	9%	„—
21 000—25 000 zł	— „—	13%	„—
26 000—30 000 zł	— „—	26%	„—
31 000—35 000 zł	— „—	14%	„—
36 000—40 000 zł	— „—	17%	„—
41 000—45 000 zł	— „—	8%	„—
46 000—50 000 zł	— „—	5%	„—
51 000— i powyżej	— „—	2%	„—

Budżet rodzinny dla 1/4 respondentów wynosi do 25 tysięcy miesięcznie dla 40% — 26—35 tysięcy złotych, dla 25% — 36—45 tys. złotych i tylko dla 7% — 46 tys. i powyżej. Podczas gdy w kraju aż 61,5% badanej populacji rozporządza statystycznie kwotą nie przekraczającą 7500 zł na osobę, 31,1% kwotą w przedziale do 17 500, a jedynie 147 osób do 50 000. Kwota powyżej 50 tys. na głowę w rodzinie występuje jedynie w 232 przypadkach. W porównaniu z młodzieżą z pozostałych regionów kraju, budżet rodzinny w naszych badaniach nie kształtuje się tak nisko, mimo to subiektywna ocena swej sytuacji materialnej jest niższa od oceny jakiej dokonali młodzi z badań ogólnopolskich. Jak zatem oceniają badani swój poziom życia? (w świetle stosowanej skali badawczej (Beskid, Sufin 1981)

- 39% odpowiada — że pieniędzy wystarcza im tylko na najtańsze jedzenie i ubranie (20,3% w kraju)
- 47% odpowiada — żyjemy bardzo oszczędnie aby odłożyć na poważniejsze zakupy (49,7% w kraju)
- 8% odpowiada — żyjemy oszczędnie i wystarczy nam na wszystko (21,8% w kraju)
- 1,6% odpowiada — starcza nam na wszystko bez specjalnego oszczędzania (5% w kraju)
- 4% odpowiada — w inny sposób.

Porównując z ogólnopolskimi badaniami wyraźnie daje się zauważyć większą liczbę rodzin która uważa, że żyje na najniższym poziomie. Świadczy to o subiektywnie większym zagrożeniu ubóstwem i ciężkim położeniem.

Dla wyjaśnienia obrazu należy wyjaśnić sprawy pomocy materialnej udzielanej młodym rodzinom. Z jednej strony wiadomo o istnieniu od kilku lat i wywołującego zarazem gorące reperkusje społeczne Kredytu MM, z drugiej panuje opinia o niesamodzielności ekonomicznej młodych rodzin, które nadal pozostają na utrzymaniu rodziców oraz wiele się mówi o tym, iż młodzi ludzie podejmują dodatkowe prace, aby zapewnić sobie większą niezależność materialną. Czy w związku z tak ocenianą sytuacją materialną podjęli oni dodatkową pracę:

- wśród mężczyzn podjęło pracę dodatkową — 22% respondentów (ponadto 10% nosi się z zamiarem podjęcia pracy), najczęściej jest to praca dorywcza (w kraju 23,7%)
- wśród kobiet podjęło pracę 6% (w kraju 10%)
- ponadto 25% badanych rodzin pracuje dodatkowo w ramach urlopu wypoczynkowego (20% mężczyzn i 5% kobiet).

W tym świetle znaczenia nabiera ewentualna pomoc świadczona młodym rodzinom. Do korzystania z niej przyznało się zaledwie 27%. W większości była to pomoc rodziców dorazna jak i regularna materialna.

Kilka osób przyznało też, że skorzystało z doraznej pomocy o dużej wartości świadczonej przez zakład pracy, przez Kościół przez organizację młodzieżową i dopiero później (pod względem wyborów) przez związki zawodowe. Te wyniki, sugerują, że rodzina wbrew dekla-

racjom nadal znajduje się na uboczu przedmiotowych działań polityki społecznej. Z uwagi na cel niniejszych badań, analizie poddano instytucję społeczną wspomagającą finansowo młode rodziny, a mianowicie popularne kredyty dla młodych małżeństw.

W sumie prawie połowa badanych skorzystała w jakiś sposób z tej formy, ale nie wszyscy w pełni zrealizowali ten kredyt.

Kredyt dla młodych małżeństw sposób skorzystania	w MZRiP	w kraju
nie korzystali bo nie spełniali wymogów formalnych	32 ⁰ / ₁₀₀	27 ⁰ / ₁₀₀
nie korzystali — nie interesowa- ła ich ta forma	11 ⁰ / ₁₀₀	17,9 ⁰ / ₁₀₀
nie korzystali — z innych wzglę- dów	3 ⁰ / ₁₀₀	6,6 ⁰ / ₁₀₀
tak korzystali — byli wystar- czający w stosunku do potrzeb	4 ⁰ / ₁₀₀	8,0 ⁰ / ₁₀₀
tak korzystali — byli niewy- starczający do potrzeb	23 ⁰ / ₁₀₀	18,1 ⁰ / ₁₀₀
tak korzystali — mieli duże kłopoty z jego realizacją	22 ⁰ / ₁₀₀	14,3 ⁰ / ₁₀₀
tak korzystali — ale zrealizo- wali go częściowo	2 ⁰ / ₁₀₀	5,0 ⁰ / ₁₀₀
tak korzystali — lecz nie zrea- lizowali go w ogóle	0,5 ⁰ / ₁₀₀	2,8 ⁰ / ₁₀₀
brak odpowiedzi	2,5 ⁰ / ₁₀₀	0,3 ⁰ / ₁₀₀

3. Opieka nad dziećmi

Opiekę nad dziećmi respondenci mają zorganizowaną w następujący sposób:

- z przedszkola korzysta — 32⁰/₁₀₀ osób
- dzieckiem opiekuje się:
 - współmałżonek na urlopie wychowawczym — 21⁰/₁₀₀ „
 - do żłobka posyła dzieci — 18⁰/₁₀₀ „
 - dzieckiem zajmuje się nie pracujący współmałżonek — 18⁰/₁₀₀ „
 - ze świetlicy szkolnej korzysta — 6⁰/₁₀₀ „
 - inaczej: mąż i żona pracują na różnych zmianach — 5⁰/₁₀₀ „

Natomiast jakie formy opieki nad dzieckiem preferują młodzi rodzice i jakich oczekiwaliby ułatwień:

- 35⁰/₁₀₀ opowiada się za zwiększeniem liczby przedszkoli min. miniprzedszkole osiedlowych i blokowych
- 31⁰/₁₀₀ chciałoby wprowadzenia częściowo płatnych urlopów w celu opieki nad małymi dziećmi
- 29⁰/₁₀₀ oczekiwaloby zwiększenia możliwości podjęcia pracy przez matki w niepełnym wymiarze godzin
- 7⁰/₁₀₀ opowiada się za zwiększeniem liczby żłobków

— 25⁰/₁₀₀ widzi potrzebę rozszerzenia uprawnień z których korzysta matka, również na ojca

— 17⁰/₁₀₀ opowiada się za status quo.

W badaniach ogólnokrajowych młodzi proponują najczęściej:

1. zachowanie urlopu wychowawczego i utrzymanie zasady opieki aktualnie obowiązującej — 24⁰/₁₀₀
2. wprowadzenie częściowo płatnych urlopów w celu opieki nad dziećmi — 18⁰/₁₀₀
3. rozszerzenie uprawnień na ojca — 17⁰/₁₀₀
4. zwiększenie możliwości podjęcia pracy przez matki w **niepełnym** wymiarze godzin — 16,6⁰/₁₀₀

Porównując wyniki obydwu tych populacji stwierdzić należy, że o ile młodzi — pracownicy MZRiP preferują formy pomocy dające im możliwość pogodzenia opieki nad dzieckiem z kontynuowaniem pracy zawodowej. O tyle pozostała młodzież preferuje takie formy, które ułatwiają im opiekę nad dzieckiem i umożliwiają dysponowanie większą ilością czasu wolnego.

4. Czas wolny

Ile wynosi budżet czasu wolnego badanych w ciągu dnia?

(czas do wyłącznej dyspozycji badanego, pozostający po wykonaniu wszelkich obowiązkowych zajęć zawodowych, rodzinnych itp.)
Budżet czasu wolnego badanych rodzin:

- do 1/2 godz. — 8⁰/₁₀₀
- 1/2 — 1 godz. — 14⁰/₁₀₀
- 2 godz. — 28⁰/₁₀₀
- 2—3 godz. — 21⁰/₁₀₀
- 3 i powyżej — 8⁰/₁₀₀
- brak czasu wolnego — 18⁰/₁₀₀

Najwięcej osób — bo 42⁰/₁₀₀ posiada czasu wolnego do 2 godz. dziennie, 29⁰/₁₀₀ posiada 2—3 godz. i powyżej, 26⁰/₁₀₀ nie posiada czasu wolnego lub tylko 1/2 godz. w ciągu dnia.

Jako jest opinia badanych, jeśli chodzi o dostępność rozrywek? Tak więc:

- niezadowolonych jest — 51⁰/₁₀₀ ankietowanych
 - zadowolonych „ — 27⁰/₁₀₀ „
 - trudno powiedzieć „ — 19⁰/₁₀₀ „
 - brak odpowiedzi „ — 3⁰/₁₀₀ „
- 100⁰/₁₀₀

Ponad połowa badanych określa dostępność rozrywek jako niezadowalającą. Należą do nich: rodziny z 3-giem dziećmi (częściej mężczyźni niż kobiety).

— osoby „starsze” pracujące w MZRiP — 12—15 lat

Wydaje się, że w przypadku rodzin o modelu 2×3 problem braku dostępności rozrywek należy tłumaczyć faktem braku realnych możliwości skorzystania z oferowanych form głównie ze względu na trudność w zapewnieniu opieki dzieciom. Sytuacja ta uległaby zapewne zmianie gdyby nasze instytucje kulturalno-roz-

rywkowe i sportowe organizowały czas wolny dla całych rodzin.

Badania dostarczyły także informacji o formach spędzania urlopu. W czasie ostatniego urlopu ponad 50% respondentów wykorzystywało swój urlop spędzając go w domu, natomiast 25% wyjechało na wieś do rodziny, pozostałe 25% osób wyjeżdżało na odpoczynek — na wczasy z zakładu pracy lub z organizacji młodzieżowych.

5. Chęć stabilizowania się w MZRiP

Młodzi pracownicy biorący udział w badaniach posiadali następujący staż pracy w MZRiP:
 — 1—5 lat — 23%
 — pow. 5—15 lat — 73%
 przy czym dla 62% — jest to pierwsze miejsce pracy
 dla 22% — drugie, a
 dla 16% — kolejne

Czy chce się stabilizować w MZRiP	Sposób zamieszkania				
	samodz. mieszk.	u rodziców	stacja	hotel mieszk. zastęp.	mąż i żona osobno
1	2	3	4	5	6
Chce się stabilizować i traktuje MZRiP jako stałe miejsce pracy	54%	51%	80%	70%	60%
Nie chce się stabilizować zamierza zmienić zakład w ciągu 3 lat	18%	11%	2%	7%	10%
Nie chce się stabilizować zmieni zakład w dalszej perspektywie	28%	28%	6%	16%	30%

Dla większości młodych, MZRiP są pierwszym zakładem pracy, a oni sami pracownikami o dość długim stażu pracy (73% pracuje 5—15 lat). Czy chcą się stabilizować w zakładzie? oto odpowiedzi:

- MZRiP traktuje jako stałe miejsce pracy — 58%
- noszą się z zamiarem zmiany za-

kładu w ciągu 3 lat

- 17%
- zmieniają zakład w dalszej perspektywie (poczekają na odpowiednią pracę) — 24%

Okolo 60% chce się stabilizować w zakładzie, pozostali chcą zmienić na inny. Kto zatem zamierza stabilizować się w MZRiP?

Czy chce się stabilizować w MZRiP	Staż pracy w MZRiP (w latach)						
	do 1 roku	1—2	2—5	5—8	8—12	12—15	15 i pow.
1	2	3	4	5	6	7	8
Chce — MZRiP traktuje jako stałe m-ce pracy	71%	45%	67%	55%	71%	44%	62%
Nie, zamierza zmienić MZRiP w ciągu 3 lat	7%	33%	21%	5%	14%	34%	9%
Nie, chce zmienić MZRiP w dalszej perspektywie	22%	22%	13%	15%	15%	36%	29%

Traktują MZRiP jako stałe miejsce pracy i chcą się stabilizować, osoby mieszkające:

- na stacji (80% spośród nich)
- w hotelu robotniczym (70%)

Stabilizować chcą się więc osoby oczekujące na mieszkanie, znacznie rzadziej osoby posiadające mieszkanie.

Tak więc oczekiwanie na mieszkanie staje się czynnikiem stabilizującym młodą załogę z miejscem pracy. Nie jest to jednak „najmocniejszy” czynnik integrujący pracownika z zakładem i jeśli będzie jednym — istnieje obawa stabilizacji pozornej tj. stabilizacji do momen-

tu uzyskania własnego mieszkania. Prześledźmy jeszcze problem chęci stabilizowania się w zakładzie skorelowanym ze stażem pracy w MZRiP.

Najczęściej chcą się stabilizować w zakładzie pracownicy w pierwszym roku pracy oraz pracujący w MZRiP 8—12 lat. Najrzadziej pracownicy o stażu pracy 1—2 — lat oraz stażu 12—15 lat. Niepokoić może fakt niechęci do stabilizowania się w zakładzie osób o dłuższym stażu pracy w MZRiP (12—15 lat), a więc osób posiadających już w większości przypadków własne mieszkanie.